

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement rural	8
Référence: 528/22	
- 2 SEP. 2022	
A traiter par:	
Copie à:	

Här Fernand Etgen
President vun der Chamber

Lëtzebuerg, den 1. September 2022

Här President,

Esou wéi den Artikel 80 vum Chambersreglement et virgesäit, bieden ech Iech, dës parlamentaresch Fro un d'Madamm Ëmweltministesch an un den Här Landwirtschaftsminister weiderzeleeden.

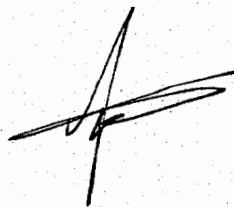
Laut Berichter aus de Medien sinn am Juli verschidde Baueren, déi hier Ställ wëllen ëm-respektiv ausbauen, vum Ëmweltministère opgefuerdert ginn, eng Rei Impaktstudien maachen ze loossen. Eisen Informatiounen no verlaangt den Ëmweltministère och bei enger Opstockung vum Véibestand eng Impaktstudie. De Ministère verweist dobäi drop, dat all Erhéijung vum der Unzuel u Béischten en negativen Impakt op d'Ëmwelt hätt, well de Betrib an deem Fall „des unités d'engrais importantes“ géif generéieren. De Ministère beriff sech dobäi op d'Naturschutzgesetz vun 2018.

An deem Kontext wollt ech folgend Froen un d'Madamm Ëmweltministesch an un den Här Landwirtschaftsminister stellen.

- Kënnt Dir bestätegen, dat den Ëmweltministère eenzel Baueren am Juli opgefuerdert huet, am Kader vun engem Ëm- oder Ausbau vun hire Gebaier zousätzlech Impaktstudien ze maachen?
  - Wa jo, wat fir Iwwerleeungen hunn derzou gefouert, dat dës Studien grad zu deem Zäitpunkt verlaangt ginn sinn?
- Huet den Ëmweltministère a vergläichbare Fäll an der Vergaangenheet och esou eng Impaktstudie gefrot?
  - Wann nee, op Grond vu wat fir enger Entscheidung verlaangt de Ministère elo dës Studien?
- Wat sinn déi konkret Critèren, op Grond vun deenen den Ëmweltministère decidéiert, op bei engem Aus- oder Ëmbau eng Impaktstudie muss gemaach ginn oder net?

- Laut den Informatiounen aus der Presse huet den Ëmweltministère d'Opfuederungen nees zréckgezunn. Kann d'Madamm Ëmweltministesch eis dëst bestätegen?
  - Wäerten och an Zukunft a vergläichbare Fäll keng Impaktstudien méi gefrot ginn?
- Wéi vill Impaktstudien goufen pro Joer zanter 2017 am Kader vun engem Ëm- oder Ausbau vun engem landwirtschaftleche Betrib gemaach?
  - Wéi vill landwirtschaftlech Bauprojeten sinn an deem Zäitraum op Grond vum Resultat vun enger Impaktstudie verworf ginn?
- Wéi definéiert den Ëmweltministère „des unités d'engrais importantes“ genau?
  - Gëtt et an deem Zesammenhang eng kloer an transparent Reegelung, déi mam Landwirtschaftsministère ofgeschwat ass, an vun der d'Bauern och a Kenntnis gesat goufen?
- Op wat fir wëssenschaftlech Critèren baséiert d'Ausso, dat all Erhéijung vum Véibestand zu negativen Auswierkungen op d'Ëmwelt féiert?
- Sinn den Ëmwelt- an de Landwirtschaftsministère generell géint eng Erhéijung vun der Véizuel pro Betrib, an dat onofhängeg vun der jeeweileger Betribsfläch an onofhängeg vun den existéierenden Gülle- a Mëschtverträg?
- Ab wéi enger Unzuel u Béischten pro Betrib ass den Impakt op d'Ëmwelt laut dem Ëmweltministère héich?
  - Gëtt et an deem Zesammenhang eng kloer an transparent Reegelung, déi mam Landwirtschaftsministère ofgeschwat ass, an vun der d'Bauern och a Kenntnis gesat goufen?
- Wéi vill kascht eng Impaktstudie a wien muss d'Käschten droen?
- Ginn et genuch agreéiert Experten zu Lëtzebuerg, déi esou Studien maache kënnen?

Här President, ech bieden Iech, mäin déifste Respekt unzehuelen.

Martine Hansen

Deputéiert

Äntwert vun der Ministesch fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung an dem Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung op d'parlamentaresch Fro n°6758 vum 1. September 2022 vun der éierewäerter Deputéiert Madame Martine Hansen iwwert "Études d'impact"

Kënnt Dir bestätegen, dat den Ëmweltministère eenzel Baueren am Juli opgefuerdert huet, am Kader vun engem Ëm- oder Ausbau vun hire Gebaier zousätzlech Impaktstudien ze maachen?

Wa jo, wat fir Iwwerleeungen hunn derzou gefouert, dat dës Studien grad zu deem Zäitpunkt verlaangt ginn sinn?

Huet den Ëmweltministère a vergläichbare Fäll an der Vergaangenheet och esou eng Impaktstudie gefrot?

Wat sinn déi konkret Critèren, op Grond vun deenen den Ëmweltministère decidéiert, op bei engem Aus-oder Ëmbau eng Impaktstudie muss gemaach ginn oder net?

Et ass korrekt, dass Impaktstudien gefrot gi sinn. Sou Studie gi gefrot fir eng Appreciatioun vun de méiglechen direkten an indirekten Impakter vum Bau oder Ausbau vu Betriber op vum Naturschutz geschützten Elementer wéi Biotopen, Aarten an hir Liewensraim souwéi national Naturschutzgebidder an dem Natura2000 Netzwierk virleien ze hunn.

Déi gesetzlech Basis fir esou Studien ze froen sinn d'Artikelen 32 an 33 (Impakter op Natura2000) souwéi 59.4 (Impakter op déi natierlech Ëmwelt, d'Landschaft, d'Liewensraim vun Aarten an national Naturschutzgebidder) vum Naturschutzgesetz. Esou Studie ginn ëmmer dann gefrot, wann et erfuerderlech ass en vue vun den driwwer genannte Kritären. Den Zäitpunkt dovunner ass dann, wann d'Demande traitéiert gëtt.

Wann nee, op Grond vu wat fir enger Entscheedung verlaangt de Ministère elo dës Studien?

n.a.

Laut den Informatiounen aus der Presse huet den Ëmweltministère d'Opfuederungen nees zrëckgezunn. Kann d'Madamm Ëmweltministesche eis dëst bestätegen?

Et ass richtig, dass an e puer Fäll d'Obligatioun fir esou Impaktstudien zrëck gezunn gouf.

Wäerten och an Zukunft a vergläichbare Fäll keng Impaktstudien méi gefrot ginn?

Den individuellen Impakt vun all Projet gëtt no den uewe genannten Prinzippien évaluéiert. Heibäi geet et am Fall vun den Konstruktiounen nom Artikel 6 vum Naturschutzgesetz ëm den Impakt, deen duerch déi Konstruktioun an d'Exploitatioun um Site kann oprieden. Wann d'Konklusioun déi ass, dass opgrond vun den virleierenden Donnéeën esou eng Etude net néideg ass, gëtt dës och net gefrot.

Wéi vill Impaktstudien goufen pro Joer zanter 2017 am Kader vun engem Ëm- oder Ausbau vun engem landwirtschaftleche Betrib gemaach?

Dës Informatiounen sinn net an dem aktuellen informatieschen Gestioussystem vun den Naturschutzdemanden erfaasst. Eng nei Applicatioun déi am gaang ass opgebaut ze ginn, wäert dëst awer an Zukunft erlaben.

Wéi vill landwirtschaftlech Bauprojeten sinn an deem Zäitraum op Grond vum Resultat vun enger Impaktstudie verworf ginn?

Et gouf kee landwirtschaftlechen Bauprojet eleng op Basis vun de Resultater vun esou enger Etude refuséiert.

Wéi definéiert den Ëmweltministère „des unités d'engrais importantes“ genau?

Gëtt et an deem Zesammenhang eng kloer an transparent Reegelung, déi mam Landwirtschaftsministère ofgeschwat ass, an vun der d'Bauern och a Kenntnis gesat goufen?

D'Landschaftsfleeeprimm – een Agrarëmweltprogramm wou sech d'landwirtschaftlech Betriber beim Landwirtschaftsministère engagéieren kënnen - gesäit an Zukunft eng Limitt vun 1,8 Groussvéieenheten pro Hektar fir, déi net iwwerschritt duerf ginn wann een an de Genoss vun dëser Bähëllef wëll kommen. Dëse Seuil ass esou gewielt ginn, fir eng nohalteg Produktioun ofzesécheren, déi un d'Standardkonditiounen hei am Land ugepasst ass. Wann ee Betrib dee Seuil net anhält - et ass jo eng fräiwëlleg Mesure - ass de Risk vu Schied un der Natur natierlech méi héich.

De Prinzip vun der Eco-Konditionalitéit am Kader vun der europäescher Agrarpolitik ass alle landwirtschaftleche Betriber bekannt. Duerch dëse Mechanismus ginn d'Flächeprimme gekierzt wann d'Normen am Beräich vun der Ëmwelt, dorënner och bei der Ausbréngung vu Stéckstoffdünger, net agehale ginn. De Parameter "unités d'engrais" gëtt bei all Betrib administrativ kontrolléiert.

Op wat fir wëssenschaftlech Critèren baséiert d'Ausso, dat all Erhéijung vum Véibestand zu negativen Auswierkungen op d'Ëmwelt féiert?

Wann ee Betrib säi Véibestand vergréissert ouni seng Notzfläch ze vergréisseren, fale pro Hektar méi Exkremente un, déi natierlech qualitativ an quantitativ variéieren. Wann dëst Material op d'landwirtschaftlech Fläch ausbruecht gëtt - als Gülle, Piff oder och Digestat - féiert dëst zu direkten an indirekten Emissiounen, wat an der Loft lokal zu enger schlechter Loftqualitéit féieren kann an bei net sachgemässer Ausbréngung oder duerch en Zevill vun der ausgebruechter Gesamtquantitéit, souguer bei sachgemässer Ausbréngung, am Uewerflächewasser oder am Grondwaasser zu engem Nährstoffandrag féiere kann. Och eis Biedem kënnen ënnert engem Zevill un organeschem Dünger leiden, wat zu enger Schiedegung vum Ökosystem Buedem a senge Fonctionnalitéiten kéint féieren. D'Impakter vum Ausbréng vum organeschem Material sinn also multifaktoriell.

D'Erhale vun aarteräichem Gréngland an Europa ass staark dovunner ofhängeg, dat den Apport vun Dünger op engem nidderegen Niveau bleift. Dat well duerch eng Erhéijung vum Nährstoffapport konkurrenzstaark Grieser aner Planze wéi Blummen a Kraider verdrängen, wat zu engem Verloscht u Planzen- an Déierenarten féiert.

De Rapport dee Lëtzebuerg all 6 Joer mécht, mat deem der EU Kommissioun matgedeelt gëtt wéi den Erhaltungszoustand vun europäesch geschützten Aarten a Liewensraum zu Lëtzebuerg ass, ënnersträicht dëse Constat. Dëst fënnt sech och am leschte Rapport vum Observatoire de l'environnement rëm.

Sinn den Ëmwelt- an de Landwirtschaftsministère generell géint eng Erhéijung vun der Véizuel pro Betrib, an dat onofhängeg vun der jeeweileger Betriebsfläch an onofhängeg vun den existéierenden Gülle- a Mëschtverträg?

Onofhängeg vun de lokalen Impakter ass et de Gesamtpakt, dee vun all den Betriber zesammen ausgeet, deem dozou féiert, dass eis Ëmwelt belaascht ass. Déi direkt an indirekt Emissiounen variéieren en fonction vu der Déierenanzuel, der Aart vun Déierenhaltung, der Fütterung, der Ausbréngungsmethod vun der organescher Düngung an anere Facteuren, dofir kann een och net pauschal soen, wéi vill Impakt z.B. honnert Kéi méi op wéi een Deel vun eiser Ëmwelt hätten. Dofir ass et wichteg, d'Ausbréngung vun dësen déireschen Exkremente en fonction vun deem Material an de Flächen op déi dëst Material ausbruecht gëtt ze reegelen. De *Règlement grand-ducal modifié du 24 novembre 2000 concernant l'utilisation de fertilisants azotés dans l'agriculture*, deem d'Ausbréngen regelt, gëtt am Moment iwwerschafft.

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Environnement, du Climat
et du Développement durable

Et ass awer och wichtig, dass d'Gesamtdéierenzuel zu Lëtzebuerg erof geet, fir dass mir als Land europäesch Engagementer ënner anerem bei den Zäregasen (hei ass et virun allem Methan a Lachgas) errechen, a fir eng gutt Wasserqualitéit ze sécheren.

D'Gesamtdéierenzuel zu Lëtzebuerg bei de Randbéischten an bei den Schwäin geet iwweregens säit 2017 kontinuéierlech erof. Fir dës Entwécklung weider kënnen ze begleeden, ass am Kader vum neien Agrargesetz d'Méiglechkeet virgesinn, fir ënnert gewësse Bedingungen eng Véibestandsaugmentatioun ze refuséieren. Détailler vun dëser Propose sinn an der Äntwert op d'parlamentaresch Fro n° 6467 vun der éierbarer Deputéierten Martine Hansen erkläert ginn.

Ab wéi enger Unzuel u Béischten pro Betrib ass den Impakt op d'Ëmwelt laut dem Ëmweltministère héich?

Wéi schonn an der Äntwert hei driwwer gesot ass déi Fro net pauschal ze beäntweren.

Gëtt et an deem Zesammenhang eng kloer an transparent Reegelung, déi mam Landwirtschaftsministère ofgeschwat ass, an vun der d'Bauern och a Kenntnis gesat goufen?

Reegelen fir d'Ausbréngen vun stéckstoffhaltegem Dünger gëtt et scho säit 1994. Aktuell gëtt dat modifizéiert Reglement (*Règlement grand-ducal du 24 novembre 2000 concernant l'utilisation de fertilisants azotés dans l'agriculture*) iwwerschaft fir der aktueller Situatioun besser Rechnung ze droen. Dësen Text ënnerläit de Kompetenze vun de Ministere fir Landwirtschaft an Ëmwelt.

Wéi vill kascht eng Impaktstudie a wien muss d'Käschten droen?

De Ministère leie keng Zuele vir iwwer d'Käschte vun esou Etuden. D'Käschte gi vum Requérant gedroen.

Ginn et genuch agreeéiert Experten zu Lëtzebuerg, déi esou Studien maache kënnen?

Aktuell sinn 21 Betriber agreeéiert fir esou Etuden ze maachen. Et ass net bekannt, dass dat der net genuch wäeren.

Lëtzebuerg, den 10. Oktober 2022

(s.) Joëlle Welfring

Ministesch fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung